

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060108

DOM
2013-09-20
Stockholm

Mål nr
P 1972-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-02-08 i mål nr P 115-13, se bilaga

KLAGANDE

M G

MOTPART

1. B C

2. H S

3. Miljö- och byggnämnden i Sotenäs kommun

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av gäststuga på fastigheten X i Sotenäs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens domslut.

Dok.Id 1098879

Postadress

Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress

Birger Jarls Torg 16

Telefon

08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

08-561 675 59

Expeditionstid

måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M G har yrkat bifall till sin talan vid mark- och miljödomstolen.

H S och B C har i första hand uppgivit att de kan medge att bygglovet upphävs om det sker på den grunden att inget bygglov krävs. I andra hand har de bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M G har hänvisat till vad hon tidigare anfört och därutöver anfört följande. Boden skulle förstöra den öppna miljön och den fria ytan på berget. Det är inte fråga om någon mindre avvikelse och boden skulle utgöra en betydande olägenhet. Boden placeras över en gammal stig som leder upp på berget.

H S och B C har hänvisat till vad de tidigare anfört och i huvudsak anfört följande. Kommunen borde inte ha prövat bygglovet eftersom det är en bygglovsfri åtgärd. **M G** överklagande till länsstyrelsen ska tolkas som ett yrkande om upphävande. Ärendet krävde att deras invändningar prövades. Det är tveksamt om de hade kunnat överklaga bygglovsbeslutet. Länsstyrelsen gjorde en korrekt bedömning när de konstaterade att någon bygglovsprövning inte borde ha skett. Mark- och miljödomstolen borde ha fastställt länsstyrelsens beslut.

Det är fråga om en bygglovsfri åtgärd. Att en granne, som har sin tomtgräns mer än 4,5 meter från boden, har synpunkter förändrar inte denna bedömning. Deras bod skymmer inte havsutsikt för grannen eller annan. Den påverkar inte heller allmänhetens möjlighet att gå upp och ner på berget. Det föreligger inte någon betydande olägenhet för grannen. Dessutom är boden placerad på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till landskapsbilden och förhållandena på orten.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Av 9 kap. 4 § första stycket plan- och bygglagen (2010:900), PBL, framgår vilka åtgärder som trots det generella kravet på bygglov inte är bygglovpliktiga, däribland komplementbyggnader till en- och tvåbostadshus av viss höjd och storlek. För att dessa komplementbyggnader ska kunna uppföras utan bygglov gäller ett krav på att de inte placeras närmare gränsen än 4,5 meter. Av andra stycket framgår att byggnaderna utan bygglov får uppföras närmare gränsen än 4,5 meter om de grannar som berörs medger det.

Frågor i målet är om den aktuella komplementbyggnaden omfattas av bygglovsbefrielsen med stöd av paragrafens andra stycke och om åtgärden innebär betydande olägenhet enligt 2 kap. 9 § PBL.

Den gäststuga om 10 m² som det nu är fråga om avses förläggas på en fastighet inom detaljplanelagt område. Komplementbyggnaden ska placeras närmare gränsen än 4,5 m till ett område som i detaljplanen är betecknat med ”Nf”. Enligt planbestämmelserna ska sådant område ”utgöra friluftsområde och hållas tillgängligt för allmänheten i markens plan”. Det aktuella markområdet ägs av kommunen.

Enligt Mark- och miljööverdomstolen ska termen ”granne”, som förekommer i paragrafens andra stycke, inte enbart avse de som har ett ägarintresse utan även andra, som har ett av rättsordningen accepterat intresse avseende markanvändningen. För att uppfylla rekvisitet i andra stycket, måste godkännande erhållas från alla grannar som är berörda; jfr rättsfallet MÖD 2013:18. Enligt detaljplanen ska området som gränsar till den fastighet där komplementbyggnaden ska uppföras utgöra friluftsområde och hållas tillgängligt för allmänheten. Många människor har därmed ett berättigat intresse av användandet av markområdet. Kommunen som markägare kan inte representera alla dessa intressenter. Byggnaden är därför enligt Mark- och miljööverdomstolens mening inte bygglovsbefriad enligt bestämmelserna i 9 kap. 4 § PBL.

De materiella förutsättningarna för att bevilja bygglov har, i vart fall självis, prövats i samtliga instanser. Något skäl att nu återförvis målet till någon av dessa föreligger därför inte.

Mark- och miljööverdomstolen delar underinstansernas uppfattning att något hinder mot det ansökta bygglovet inte föreligger. Mark- och miljödomstolens domslut ska därför fastställas.

Domen får, enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar, inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Henrik Runeson och Peder Munck, referent, samt tekniska rådet Maria Lotz.

Föredragande har varit Cornelia Svensson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-02-08
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr P 115-13

KLAGANDE

M G

MOTPART

1. B C

2. H S

3. Miljö- och byggnämnden i Sotenäs kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut 2012-11-27 i ärende nr 403-16991-2012, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av gäststuga på fastigheten X i Sotenäs kommun

DOMSLUT

Med undanröjande av länsstyrelsens beslut fastställer mark- och miljödomstolen Miljö- och byggnämndens i Sotenäs kommun beslut av den 12 april 2012, MBNau § 63, att bevilja bygglov för nybyggnad av gäststuga om 10 kvm på fastigheten X.

Dok.Id 221846

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00

BAKGRUND

Se länsstyrelsens beslut, bilaga 1.

YRKANDEN M.M.

M G har hänvisat till tidigare inlämnade skrivelser och får anses ha yrkat att nybyggnationen av gäststugan på fastigheten X i Sotenäs kommun ska anses vara en bygglovspliktig åtgärd och att bygglov inte ska beviljas. Hon har anfört samma skäl som hos länsstyrelsen.

DOMSKÄL

Tillämpliga lagar och bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Av handlingarna i målet framgår att endast M G överklagade Miljö- och byggnämndens bygglovsbeslut. Eftersom H S och B C inte överklagade beslutet, och då länsstyrelsens beslut – att upphäva bygglovsbeslutet på den grunden att bygglov inte erfordrades – kan anses ha varit till nackdel för M G, har det förelegat hinder för länsstyrelsen att ändra beslutet på det sätt som skett. Ett handläggningsfel av detta slag bör i normalfallet medföra att beslutet upphävs och att målet återförvisas till länsstyrelsen för ny sakprövning.

I det nu aktuella fallet framgår emellertid av beslutsmotiveringen att länsstyrelsen tagit ställning till de grunder som M G anfört till stöd för sitt överklagande, varvid länsstyrelsen kommit fram till att byggnaden inte utformats eller placerats på sådant sätt att betydande olägenhet uppstår i den mening som avses i 2 kap. 9 § PBL. Med den motiveringen skulle länsstyrelsen ha avslagit M G överklagande. Med utgångspunkt från detta, samt hur M G formulerat sitt överklagande till mark- och miljödomstolen (se ovan under rubriken Yrkanden m.m.), anser sig domstolen oförhindrad att nu ta upp hennes överklagande till sakprövning. Mark- och miljödomstolen gör därvid följande bedömning.

Av 9 kap 4 § PBL framgår att det för uppförande av en s.k. friggebod inte krävs bygglov. Den som vill uppföra en sådan byggnad får emellertid ansöka om frivilligt bygglov enligt 9 kap 14 § PBL. Vid prövning av en sådan ansökan ska, enligt domstolens mening, bygglovsreglerna gälla fullt ut, d.v.s. utan hänsyn till vad som annars gäller för s.k. friggebodar.

För det aktuella området gäller stadsplan som fastställdes den 1 oktober 1954 och som enligt övergångsbestämmelserna till nuvarande PBL ska gälla som detaljplan. Enligt planen får tomten bebyggas till en tredjedel. Planen innehåller inga bestämmelser om minsta avstånd till gräns för den aktuella tomten. I sådana fall ska (enligt punkten 5 i övergångsbestämmelserna till PBL, som hänvisar till 17 kap 4 § i tidigare gällande plan- och bygglag (1987:10)) 39 § byggnadsstadgan gälla. Eftersom aktuell regel i byggnadsstadgan endast riktar in sig på avstånd till gräns mot granntomt – inte mot t.ex. allmän platsmark e.dyl – konstaterar domstolen att det inte finns några bestämmelser om den aktuella byggnadens avstånd till fastighetsgränsen i norr och öster. Byggnationen får därför anses planenlig. Domstolen finner inte att byggnaden avses att utformas eller placeras på ett sådant sätt att det uppstår betydande olägenhet enligt 2 kap 9 § PBL.

Under angivna förhållanden föreligger skäl att bevilja bygglov. Länsstyrelsens beslut ska därför upphävas och miljö- och byggnämndens beslut ska fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV 427)

Överklagande senast den 1 mars 2013.

Ove Järholm

Hans Ringstedt

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Ove Järholm, ordförande, och tekniska rådet Hans Ringstedt. Föredragande har varit beredningsjuristen Johan Erlandsson.